

Dey Raj v. The Union of India, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਆਰ. ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਐਚ. ਆਰ. ਸੇਢੀ, ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ. ਜੇ.

ਦੇਵ ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ.

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ- 212 ਆਫ 1969।

ਅਕਤੂਬਰ 18, 1972।

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (. ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ (1954 ਦਾ XLIV)
 — ਧਾਰਾ 40— ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ (1955)-
 ਨਿਯਮ 30— ਛੇਵੇਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ 10 ਅਗਸਤ, 1963 ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ— ਕੀ
 ਪੂਰਵ-ਅਨੁਭਵ— ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਨਿਯਮ 30 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਵਿਸਥਾਪਿਤ
 ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ —ਕੀ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਿਨੈ-
 ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ- ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ—ਕੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ
 ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ—ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਥਾਰਟੀ—ਕੀ
 ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ
 ਤਬਦੀਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ—ਸੈਕਸ਼ਨ 40— ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧੀਨ
 ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ— ਕਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ-
 ਪ੍ਰਬੰਧ - ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ-ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ
 ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪ੍ਰਤੀ ਫੁਲ ਬੈਚ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ)
 ਨਿਯਮਾਂ (1955) by ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸੋਧ ਦੇ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ 10 ਅਗਸਤ, 1963 ਨੂੰ ਰੱਦ
 ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ
 ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ
 ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਨਿਯਮ
 30 ਵਿੱਚ "ਸ਼ੱਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ
 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ

ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਜਾਂ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955, ਦੇ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ | ਨਿਯਮ 30 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ 'ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। (ਪਾਰਾ 89 ਅਤੇ 90)। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 30 ਅਜਿਹੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਇਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ **Ru I les** ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। (ਪੰ: ੮੪)

ਪ੍ਰਤੀ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.), ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਿਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਕਟ ਦੇ 40. ਟੀ 'ਹੈਟ ਸੈਕਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸੋਧਦਾ ਹੈ। T¹ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੰਸਦ ਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਡੈਲੀਗੇਟ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 40 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। (ਪੈਰਾ 93)

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਹਿੰਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹ-ਖਿੱਚੂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ

Dey Raj v. The Union of India, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸੰਭਾਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਿਛਾਖੜੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਨ।

(ਪਰਾ 41)

ਫਰਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਨੰਬਰ 1814 ਆਫ 1967 ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪੀ.ਸੀ ਜੈਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 27 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ :-

"ਕੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 30 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ?"

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਧਾਰਿਤ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ 6 ਸਤੰਬਰ, 1971 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਚ.ਆਰ. ਸੋਢੀ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। 18 ਅਕਤੂਬਰ, 1972 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਚ.ਐਲ.ਐਸ. ਅਰਿਨ, ਐਮ.ਐਲ.ਐਸ. ਅਰਿਨ, ਬਹਾਲ ਸਿੰਘ ਐਮ ਅਲੀਕ, ਐਚਐਸ ਜੀ ਉਜਰਾਲ, ਜੀਐਸ ਜੀ ਅੰਧੀ ਅਤੇ ਆਰਐਲ ਐਨ ਅਰੂਲਾ, ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਕੀਲ।

ਜੈ ਐੱਸ ਬਾਸੂ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ , ਆਰ ਕੇ ਗੁਲਾਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਮਨੀਸੁਬਰਤ ਜੈਨ ਅਤੇ ਐਮ ਐੱਲ ਮਲਿਕ ਇੱਕ ਵਕੀਲ , ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਲਈ ।

ਆਰਡਰ ਕਰੋ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.- (1) ਇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। :

"ਕੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 30 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।"

(2) ਨਿਯਮ ਨਿਯਮ 30, h ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ 3 ਅਸੀਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਰੀਹਾ ਬਿਲੀਟੇਸ਼ਨ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਚੈਪਟਰ V ਵਿੱਚ "ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਕੇਸ, ਜੇ. ਇਹ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ (ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ GSR-1317/R, ਮਿਤੀ 3 ਅਗਸਤ, 1963, 10 ਅਗਸਤ, 1963 ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ) ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਿਆ:

"30. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। -ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਐਕਵਾਇਰ ਏਡ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਸੰਪਤੀ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹੈ।

Dey Raj v. The Union of India, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ -ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

(3) ਜਿਹੜਾ ਸਵਾਲ ਸਾਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਕਾਇਆ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ ਇੱਥੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(4) T¹ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਵ ਰਾਜ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਆ ਵਸਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਜਗਨ ਨਾਥ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਮਕਾਨ ਨੰ. B—IV-1095, ਹਜ਼ੂਰੀ ਰੋਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲੈ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਨਿਗਰਾਨ, ਇਵੈਕੂਈ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਇਦਾਦ. ਜਗਨ ਨਾਥ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਵ ਰਾਜ ਨੇ ਮਾਰਚ, 1948 ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਘਰ ਆਪਣੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਗੁਰਚਰਨ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਪੂਰੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 1948 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਵ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 5 ਅਗਸਤ, 1948 ਨੂੰ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਨਿਗਰਾਨ, ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 4 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੇ ਹਿੱਸੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ।

(5) **5 ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ < ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਤੇਲ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954, (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੀਨ* ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਵ ਰਾਜ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਧਾਰਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 30 ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਾਰਾ ਘਰ ਉਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਗੁਰਚਰਨ ਪਰਸ਼ਾਦ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਉਜਾੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਵ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਗੁਰਚਰਨ ਪਰਸ਼ਾਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀ. ਲਾਜਵੰਤੀ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਘਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫਸਰ ਮਿਤੀ 29 ਜਨਵਰੀ, 1960 ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਹਾਇਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਫਸਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ.ਸੀ. ਗਣਪਤੀ ਨੇ 20 ਮਈ, 1960 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬਦਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦੇਵ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।, ਹਾਲਾਂਕਿ, 24 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਵਾਬਦੇਹ ਗੁਰਚਰਨ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਲਾਜਵੰਤੀ ਨੂੰ 15 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।**

(6) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਸਰੂਪ, ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 29 ਜਨਵਰੀ, 1960 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫਸਰ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਘਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਵ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ। ਉਸਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਲਿਆ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਰੋਧੀ

Dey Raj v. The Union of India, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਆਰਡਰ ਉਸ ਰਿੱਟ-ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ 'ਏ' ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਆਇਆ ਹੈ।

(7) ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ, 13 ਫਰਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਵ ਰਾਜ ਨੇ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਨੈਕਸਚਰ 'ਬੀ') ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਰਖਾਸਤ (ਅਨੈਕਸਚਰ 'ਸੀ') ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ (ਨਕਲ ਐਨੈਕਸਚਰ ਡੀ) ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਮਕਾਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ, ਜਲੰਧਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, 1963. ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਈ ਦੇ ਮਿਤੀ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ 24 ਮਈ, 1966 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ. ਟੀ ਆਰ ਚੋਨਾ, ਸਹਾਇਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ (ਅਨੈਕਸਚਰ 'ਐਫ') ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ 3 ਅਗਸਤ, 1963 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੋਧ ਲਈ ਦੇਵ ਰਾਜ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਨੇ 16 ਸਤੰਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਜੀ' ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਅਦਾਲਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਉਸੇ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਅਤੇ 19 ਜੂਨ, 1967 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ (ਅਨੈਕਚਰ 'ਐੱਚ') ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਤੇ ਘਰ ਉਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(8) ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਆਇਆ, ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਲਾਂਚ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਦੇਵ ਰਾਜ ਨੇ 10 ਫਰਵਰੀ, 1969 ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੈਟੈਂਟ ਦੀ

ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਓ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

“23 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਉਸਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਲਟਕਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਸਹਾਇਕ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) ਜਦੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ, ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, (1) ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, (2), ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ (ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਜੇ.), ਹਾਲਾਂਕਿ, 24 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ, 1961, ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੀਵੀਆਈਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਵ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ, (1) ਸੁਪਰਾ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਸਵਾਲ ਲਈ, ਕੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੰਬਿਤ ਸੰਸ਼ੋਧਨਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਦਾਰਨੀ

Dey Raj v. The Union of India, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਅਟਲ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਸੈਟ ਟੇਲਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡ ਸ਼ਿਪਜ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ (3), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 19 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਗਲੀ ਸੋਧ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾਵਾਂ ਪੀ.ਸੀ. ਪੀਡਿਤ, ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਅਤੇ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਚੰਨਣ ਡੌਸ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 3 ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਇਹ ਬੈਂਚ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

- (1) 1963 ਦੇ LPA 92 ਨੇ 19 ਫਰਵਰੀ, 1964 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
- (2) 1967 PLR 1.

ਜੇ 31 ਸੀਏ ਨੰਬਰ 2145 ਆਫ 1966 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 3 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕੀਤਾ।

(10) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ, ਨਾ ਸਿਰਫ, * ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(11) ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ, ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਅਤੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਵਹਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਪਨ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ

ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ। ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਲਈ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954, ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ 9 ਅਕਤੂਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਰੀਹਾ ਬਿਲੀਟੇਸ਼ਨ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ।"

(12) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੂਨ, 1955 ਦੇ ਤੀਹਵੇਂ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਰੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਸਦੀਕ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਪਲਬਧ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਜਨਤਕ ਬਕਾਏ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਨਕਦ, ਸਰਕਾਰੀ ਬਾਂਡ, ਵਿਕਰੀ

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਡਿਬੈਂਚਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੀਕ੍ਰਾਈਬ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੇਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸਤ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ

Dey Raj v. The Union of India, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(13) ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਮੇਤ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ, ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ "ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਯਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ"। ਇਹਨਾਂ ਪਦਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(14) ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ ਜੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਕਰੀ, ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ.

(15) ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਤੋਂ 33 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ, ਸੇਧ ਆਦਿ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 40, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਆਖਰੀ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: -

“(g) ਉਹ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ।

(16) ਧਾਰਾ 40 ਅਧੀਨ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ

(ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਹ 21 ਮਈ, 1955 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(17) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਉਪ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਬਕਾਏ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਕਾ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਅੰਤਿਕਾ II ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਿਕਾ III ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਫਾਰਮ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਸਕੀਮ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਧਿਆਇ III ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ IV ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅਧਿਆਇ V 'ਤੇ ' ਐਕਵਾਇਰਡ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ' ਸਿਰਲੇਖ 'ਤੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 30 ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 22 ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ"। ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ਏ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ :>—

"(ਏ) ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 21 ਸਤੰਬਰ, 1955 ਦੀ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, "ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ" ਸ਼ਬਦ "ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 22 ਮਈ, 1962 ਦੀ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ "ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ" ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਨਿਯਮ 23 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:

"23. ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਖਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜੋ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।—ਸਾਰੇ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਖਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜੋ ਨਿਯਮ 22

Dey Raj v. The Union of India, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(18) ਨਿਯਮ 24 ਖੇਤਰੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 25, 26, 30 ਅਤੇ 31 ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 25 ਉਸ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ - ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 26 ਇੱਕਲੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ! ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(19) ਨਿਯਮ 30, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"30. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। -ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਸੰਪਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵੰਡੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਅਲਾਟ ਕਰੇਗਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ।

"ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ I. -ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉੱਥੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਸੰਪਤੀ ਹੈ, ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ II।—ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਿਯਮ 7 ਦੇ

ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(20) ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 24 ਮਾਰਚ, 1961 ਦੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, "ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ" ਸ਼ਬਦ -ਸ਼ਬਦ "ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ" ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(21) ਇਹਨਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 3 ਅਗਸਤ, 1963 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30, ਜੋ ਉਦੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ, ਇਸ ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(22) ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਈ ਵਾਰ 'ਰੱਦ' ਅਤੇ 'ਸੋਧ' ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਮਿਆਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮਿਟਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੋਧ ਛੋਟੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਐਨ.ਐਸ. ਦਾਲ ਮਿੱਲ ਬਨਾਮ ਫਰਮ ਸਿਓ ਪ੍ਰਸਾਦ) (4)। ਇੱਥੇ ਸਦਰਲੈਂਡਜ਼ ਸਟਾ - ਟਿਊਟਰੀ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ, ਤੀਸਰਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਵਾਲੀਅਮ ਦੇ ਪੰਨਾ 447 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। I, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਰੱਦ ਅਤੇ ਸੋਧ ਵਿਚਲਾ ਅੰਤਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲੇਬਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਾਰਾ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ

Dey Raj v. The Union of India, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨਜਦੋਂ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਧ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਾਪਸ ਲਏ ਗਏ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਐਕਟ *oi}* ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਲੇਬਲ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੋਧ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਰਾਅ ਦੇ ਉਲਟ; ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ—ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ; ਜ ਹੋਰ

(4) ਏਆਈਆਰ 1958 ਸਾਰੇ. 404.

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ - ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਲਟ, ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਜੋੜ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਰਬੀ ਟਰੇਰੀ ਭੇਦ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਨਿਯਮ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਧ ਹੋਣ ਲਈ ਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਗੁਣਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ-ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ 'ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੱਦ' ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ।"

(23) ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਮ 30 ਅਤੇ 31 ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 30, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 22 ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਉਚਿਤ ਟਾਈ, ਧਾਰਾ (ਏ;) ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, "ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ"। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਾਬਕਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਧਾਰਾ (ਏ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ।"

(24) ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਯਮ 30, ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੀਡਨ ਡੈੱਟ ਜਾਂ ਓਟਿਓਸ ਰੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸੇ ਸੋਧ (ਨੰ. ਜੀ.ਐੱਸ.ਆਰ. 1317, ਮਿਤੀ 3 ਅਗਸਤ, 1963, 10 ਅਗਸਤ, 1963 ਨੂੰ ਗਜ਼ਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਪੰ. II ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ) ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ

ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ ਮਰੀ ਹੋਈ ਲੱਕੜ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਸੀ। . ਦਰਅਸਲ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਧਾਂ, ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸਨ, ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਸੰਪੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 36 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਜੋੜੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਜੋ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਵੀ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(25) 22 ਦੀ ਸੋਧ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਨਿਯਮ 22 ਦੀ ਸੋਧ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(26) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਸੀ।

(27) ਕੇਂਦਰੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ (10 ਦਾ 1897) ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 6, ਜੋ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-

* * * # * # *

(b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਸਹਿਣਾ ਪਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ

(c) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਖਰਚਿਆ; ਜਾਂ

^j * * * * * .

(e) ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ,

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ;
 ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਉਪਾਅ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ
 ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ
 ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰਮਾਨਾ, ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ
 ਰੀਪੀਲਿੰਗ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

(28) ਇਹ ਅੰਤਰ-ਪ੍ਰੋਟੋਸ਼ਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਨੂੰਨ ਦਾ
 ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ
 ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ
 ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ
 ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਯਮ ਲੰਬਿਤ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ
 ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ
 ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ
 ਦਾਅਵਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ
 ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਨੂੰ
 ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ
 ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ
 ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ 22 ਦੀ ਸੋਧ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਸੀ।
 ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਾਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ
 ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ
 ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ
 ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨਿਯਮ 22 ਦੇ
 ਅਧੀਨ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮੰਗ
 ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਸੋਧਾਂ ਪੁਨਰ-
 ਨਿਰਭਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਉਸ
 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(29) ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਕਸਵੈੱਲ ਨੇ ਆਪਣੇ
 "ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ" (12 ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਪੰਨਾ 215 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ : -

ਟਿਊਟਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ
 ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪੁਨਰ -ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

(30) ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(31) ਬਿੰਦਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੰਟਰਪ੍ਰੈਟੇਟਿਕਨ ਆਫ ਸਟੈਚੂਟਸ, (ਪੰਜਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ) ਪੰਨਾ 643 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਜ਼ੋਠਿਆ ਹੈ:

"ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਕਿ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਕਾਰਜ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਮੋਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹਿਆ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉੱਥੇ ਹੈ। ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸੰਭਾਵੀ ਵਜੋਂ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰੋਸੀਜਰਲ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰਥਿਕ - ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਨ।.....

“ਇਹੀ ਨਿਯਮ ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸਟੇਟ ਟਿਊਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣੇ ਹਨ।

(32) **t CraiesS on; iStatute LI awv ਦੇ pAte ਪੰਨੇ c387**
 'ਤੇ (Seventh Editio ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹ-ਖਿੱਚੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ

ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਫਰਜ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੌਰੀ ਬਨਾਮ ਰੇਨਾਡ, (5) ਵਿੱਚ, ਲਿੰਡਲੇ ਐਲਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ: 'ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦਬਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੀ ਲੈਨ ਗੇਜ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ. ਅਤੇ ਇਸੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਭਵ ਸੰਚਾਲਨ ਹੋਵੇ।''

(33) ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਫਿਰ ਪਾਰਡੋ ਬਨਾਮ ਬਿੰਘਮ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ।
(6), ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਡ ਹੈਥਰਲੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:

ਦੂਜਾਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ-

ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਆਮ ਨਿਯਮ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਵਾਸਤਵ

.....
ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

(34) ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸੋਧ ਪੱਖੀ ਟ੍ਰਿਜ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਆਇਆ, (7) ਜਿੱਥੇ ਗਜੇਂਦਰਗਡਕਰ ਜੇ. (ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਵਜੋਂ) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ:

(12) C. W. No. 1586 of 1961 decided on 16th September, 1963.

"ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸੋਧ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਾਹ-ਖਿੱਚੂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।"

(35) ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(3) ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (3) ਦੀ ਇੱਕ ਸੋਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦੋਖਿਆ:

"ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "

(6) **(1870) ਐਲ.ਆਰ.,. 4 ਚ. ਐਪ। 735**

(7) **ਏਆਈਆਰ 1960 ਐਸਸੀ 655**

(37) ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪੁਨਰ -ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਗਜ਼ੋਦਰਗੜਕਰ ਜੇ . ਕਹੋ:

"ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਨਤੀਜੇ ਲੇ ਜਿਸਲੇਚਰ ਦੁਆਰਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਬਣਾਏਗਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਠੋਸ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਪੈਕਟਿਵ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

(38) ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ *ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਅਲੋਪੇ ਬਨਾਮ ਆਈਐਮਸੀ ਪੋਨੋਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ*, (8) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਲਈ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸੀ। ਸੰਸਦ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਨਿਯਮ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਓ ਜੋ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੇ।"

- (39) *ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (9)* ਵਿੱਚ ਹੇਗੜੇ ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ: "ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ

(8) AIR 1970 SC 38E5= (1969)2 SCR 352.

(9) ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 703

ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ।"

- (40) ਰਾਮ ਪਰਸ਼ਾਦ ਹਲਵਾਈ ਬਨਾਮ ਮੁਖਤਿਆਰ ਚੰਦ (10), ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 13(3) ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (3) ਦੀ ਸੋਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਇਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਢੰਗ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸੁਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਅਭੇਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(41) ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਸਕੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. . ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸੰਭਾਵੀ ਵਜੋਂ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰੇਸੀਜਰਲ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਤਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪ- ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਨ।

uo) i. LR (i958> n Pb. 1953. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸੋਧਣ ਵਾਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ. ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ

ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਪਾਅ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕੀ ਸੋਚਿਆ ਸੀ।

(42) ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮਾਂ, 1955 ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ, ਸਾਲ 1963 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਸਮੇਤ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।, ਪਿਛਾਖੜੀ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਨਿਯਮ 30, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸਦੇ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹ-ਖਿੱਚੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਦੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਮ 30 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੰਬਰ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ

ਸਰਕਾਰ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਨਿਰਭਰਤਾ ਹੈ। (ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।

(43) ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਆਈ.ਡੀ. ਦੁਆ ਅਤੇ ਐਚਆਰ ਖੰਨਾ, ਜੇਜੇ, (ਹੁਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ) ਦੇ ਬੈਚ ਨੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੋਧ (ਜੀ.ਐੱਸ.ਆਰ. 460/ਆਰ, ਮਿਤੀ 24 ਮਾਰਚ, 1961) ਨਿਯਮ 30 ਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ "ਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ" ਨੂੰ "ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਪਿਛਾਹਿੱਚ ਹੋਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(44) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਚ (ਫਾਲਸ਼ਾ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.) ਦੁਆਰਾ ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (11) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ। ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਸੀ। ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਨਿਯਮ 98(ਏ) ਦੀ ਇੱਕ ਸੋਧ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਪੁਨਰਵਾਸ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ, ਜੋ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਗਰਾਂਟ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਨੇ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਦੇ ਵੀ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਬੈਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰੀਵਿਜ਼ਨਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਸਨ।

(45) ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ, ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਸੀ:

"ਕੀ ਨਿਯਮ 30, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 24 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, (ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ, ਭਾਗ II, 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ), ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਸੰਸ਼ੋਧਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ?"

(11) CW 513-D ਆਫ 1959 ਨੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ "ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ" ਸ਼ਬਦ "ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ (ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਜੇ;) ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ 30 ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਸੰਸ਼ੋਧਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 24, ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ"। ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆ (ਹੁਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ) ਨੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਹਾ:

"ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਨਿਯਮ 30 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ. ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਸੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਏਕਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।"

(46) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੀ ਬਹੁਮਤ ਰਾਏ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਵਿਭਾਗੀ

ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

(47) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2), (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਫੇਵੀਂ ਸੋਧ, ਭਾਵੇਂ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਨੂੰ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸੋਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਐਕਟ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਸੋਧ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਸਲ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸੋਧ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ 30 ਅਸਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਨਾ, ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੀ ਤਾਕੀਦ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(48) ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਰੀਟ੍ਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ 30 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਦੀ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਸੀਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ: "ਕੀ ਨਿਯਮ 30 ਇਸਦੀ ਸੋਧ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਸੰਸ਼ੋਧਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?", ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ ਸ਼ਿਪਜ਼ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ

ਬਕਾਇਆ ਦਾਅਵਿਆਂ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੱਚੂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ, ਫਿਰ ਵੀ ਤੱਥ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 15 'ਤੇ ਪੈਰਾ 11 ਵਿਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।"

(49) ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ *bv* ਦੁਆ ਜੇ.. ਉਸਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ (ਪੈਰਾ 16) ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਸਵਾਲ ਜਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਦੇ ਨਿਯਮ 30 ਨਿਯਮ, 1955, (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਰਚ, 1961 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕੌਮ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਸ਼ਕ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਨਾ 38 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ, ਦੁਆ ਜੇ., ਦੁਹਰਾਇਆ:

"ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲਾਪਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਲਾ *ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ* (1) ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਨਿਯਮ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(50) The question ਜੋ ਕਿ 11 *toisushis* ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਆਪਕ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਸੋਧ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੇਲਾ ਰਾਮ (1), ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਦਾਸ (2) ਦੋਵਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1), ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸੋਧ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

(51) ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਇੱਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ, ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ, ਮੋਹਨ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ (12) ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੋਹਨ ਲਾਈ ਦਾ ਕੇਸ (12), ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੁਪ੍ਰੀਮ।

(52) ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲੰਬਿਤ ਪਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(53) ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਡਾ : ਖੁਸ਼ੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (13), ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਜੇ. ਨੂੰ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਕੁੱਲ" ਸ਼ਬਦ "ਨੈੱਟ" ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

“ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਿਯਮ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹ ਉਸਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਸੋਧ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਕ ਨਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੋਧ ਸੀ

ਸਿਰਫ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਤੀਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਦੀ ਇੱਕ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਇਹ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ. ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵੇਸਟ-

ਐਡ ਅਧਿਕਾਰ ਗੌਰਧਨ ਦਾਸ ਬਲਦੇਵ ਦਾਸ of law finds support
ਬਨਾਮ ਵਕੀਲ (14) ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ this Court in Messrs
ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। Governor-General in

(54) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਚੀਫ ਸੈਟਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (15) ਬਨਾਮ ਈ.ਆਈ.ਆਈ.ਸੀ. ਸਜੰਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੇਸ ਪੰਡਿਤ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਆਸਾ ਨੰਦ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (16) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (15) ਵਿੱਚ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ

ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਸਗੋਂ ਸੋਧੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅੱਗੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ

(13) **64 PLR 755।**

(14) **54 PLR 1.**

(1960 ਦੇ 151 ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 32 ਨੇ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(16) **65 PLR 214.**

ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਪੰਡਿਤ ਜੇ. ਚੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ *ਲਾਈ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (17)*, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਸੋਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 10 ਦਾ 1953) ਉਸ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੋਖਿਆ:

"ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (59 PLR 386-ਫੁੱਲ ਬੈਚ। 1959 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ 32 ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(56) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, *ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (18)* ਵਿੱਚ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਜੇ. ਨੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਸੋਧ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲੀ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਉਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਵਿਵਸਥਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਦੋ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਜੇ. ਨੇ *ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (15)* ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਆਸਾ ਨੰਦ ਦੇ ਕੇਸ (16) ਵਿੱਚ ਪੰਡਿਤ ਜੇ. ਚੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

(57) ਇਹੀ ਸਵਾਲ *ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1)* ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚਾਂ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, *ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1)* ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਦੁਆ ਜੇ ਦੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ, ਖੁਦ *ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2)* ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 31 ਤੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ (11) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(17) **64 PLR 581।**

(18) **1962 ਦਾ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ. ਨੰ. 307. ZLQ**

ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ- ਹੋਰ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਬਾਕੀ ਸਨ, ਬਾਕੀ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੇਸ. ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ”

(58) ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1), ਸੁਪਰਾ, ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਸਰਦਾਰਨੀ ਅਟਲ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ - ਜਹਾਜ਼ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 19 ਦੀ ਸੋਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਅਸਲ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

“ਸੋਧੇ ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਾਖੜੀ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਹੋਵੇ, ਫੀਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਤਾਂ ਜੋ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਣ।"

(59) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪਤਾ ਕਿਵੇਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਅਧਿਆਇ V ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ; ਅਤੇ 1956 ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਦੇ 2 ਜਾਂ 3 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਖਿਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ 19(2)(ਏ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਬ- ਸਟੈਟਿਵ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ

ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(60) **Adv Advertingtto thestfactstlof the3 caseh with which they dealing, their Lordships** ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1956 ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸਨੇ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੇ ਕਮਪੈਸੇਸ਼ਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਚੈਪਟਰ IV ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੇਤਰੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। “ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਿਯਮ 19 ਨੂੰ 1956 ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਨਿਯਮ 19(2)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ: - (1) ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੇਕਰ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦਾ

ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

- (3) ਵਿਧਾਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(62) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1), ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇੱਕ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਦਾ, ਹੁਣ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯਮ 19, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਦਾਰਨੀ ਅਤਰ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ (3), (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਰਲੇਖ ਰੱਖਦਾ ਹੈ "ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ" ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 19 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਪਿਛੇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਾ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫੈਸਲਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ "ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

Uev Kaj'». The Union of India, etc. (Gurdev Smgh, J.)

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪੁਨਰਵਾਸ ਗ੍ਰਾਂਟ।

(63) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ com ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਰੂਪ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ - ਵਿਵਸਥਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4. ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(64) ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਸੋਧ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 30, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ।, ਸਿਰਫ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰਕਮ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਾਲ। ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇ। ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ।

(65) ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1), (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦੁਆਰਾ ਜੇ.

“ਇਹ ਧਾਰਾ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ

ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ।

(66) ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:

“ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ-ਹਿਤ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। , ਜੋ ਕਿ, ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(67) ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

“ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੇਲੋੜੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਦਾਅਵਾ-ਧਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਵਉੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ: ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕੋਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਪੰਗ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਕਲੇਮ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਏ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਜਿਸਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। . ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਆਮ ਪੈਟਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਜਾੜੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਆਮ ਚੰਗੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਾਂ ਸਾਰਥਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੇ, ਲਈ, I, ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ

ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਆਮ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ, ਜੇ, ਇਸ ਲਈ, ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਸਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਵਿਚਾਰ, ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਤੋਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਆਮ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਤਰੀਕੇ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਾਰੇ ਅਧੂਰੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਮਹਿਜ਼ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਧੇਰੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

(68) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ' ਚੰਨ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2), ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਨਿਯਮ 30 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੰਬਿਤ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦੇ

ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਰਾਏ ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਦੁਆ ਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਤੋਲਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ। ਇਹ :

- (1) ਨਿਯਮ 30 ਕੋਈ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਕਮਾਤਰ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ-ਧਾਰਕ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਰ ਜਿਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਹਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਹੀ
 - (2) ਜੇ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਸੰਪਤੀ ਹੈ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵਾ-ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਵਿਭਾਗੀ, ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਹੈ। ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕੋਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਪੰਗ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ,
 - (3) ਜਨਤਕ ਭਲੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (ਏ) ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਸ਼ਿੱਧਨ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤਜਰਬੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਅਧੂਰੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਸੰਚਾਲਨ ਸਿਰਫ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਧੇਰੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਤਾਰੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਭਾਗ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ।

(89) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਚੰਨ ਡੀ ਗਏ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਵਿਭਾਗੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ : ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ। ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ:

“ਪੰਜਵਾਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਇਸੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ, ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਹੈਪੀਫਲ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਦੇ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਸਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲਾ- ਪੱਖੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੋਣ ਲਈ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ। ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਚਾਨਣ ਦਾਸ (2) ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ, ਖੇਤਰੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜੁਲਕੰਦੂਰ, ਨੇ 22 ਅਤੇ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 1 ਜੂਨ, 1961 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਚੰਨ ਡੀ ਦਾਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਨਿਯਮ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁੜ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ

ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਇਕਸਾਰ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ 30 ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਸੋਧਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਸਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। "

(70) ਇਹ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੰਚਾਲਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੈਸਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਦੁਆ ਜੇ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2), (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ: * <

ਮੇਲਾ ਰਾਮ (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਬੈਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਉਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਇਸ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਨਿਯਮ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਬਦਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਪਿਛਾਹੱਖਿੱਚੂ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਅਮਲ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਪਿਛਾਹੱਖਿੱਚੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (11) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। **retros pective**; ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਜਿਸਦਾ ਹੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਤੱਕ ਵਧਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

(71) ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤੀ

ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਵਿਭਾਗ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹ-ਖਿੱਚੂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਚਿਤਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੇਕਰ, ਅਸਲ ਵਿਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਯਮ ਸੰਭਾਵੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(72) ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਿਜ਼ੋਠਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਧ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਤਜਰਬੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਵੀ ਪਿਛਾਹ-ਖਿੱਚੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ, ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ:

“ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਧ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਅਨੁਭਵ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਕੋਈ ਅਤੇ ਕੀ ਵਿਭਾਗੀ ਸੀ

ਦੇਵ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ (ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.)

ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ।”

ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਚਾਰਾਂ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਅਤੇ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ , ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ-ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ, ਰੂਲਡ ਓਵਰ ਸਟੈਂਡ ਹੈ।

(73) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ । ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸੋਧ ਜੋ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਵਸੀਅਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ , ਪਰ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 30, ਜੋ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਕਾਰਨ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੋਈ ਠੋਸ ਜਾਂ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

(74) ਇਸ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਤਸਦੀਕ ਦਾਅਵਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੰਪਤੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਸੀ। T¹ ਉਹ ਨਿਯਮ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: "ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹੈ." 'ਸ਼ੱਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਰਨ ਜਿਸਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ 22 ਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਸ਼ੱਲ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਮੇ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ * ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਤਸਦੀਕ ਦਾਅਵਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਖਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਕਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਦਲੀਲ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਸ਼ੱਲ' ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਆਮ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਮੇ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ 'ਸ਼ੱਲ' ਅਤੇ 'ਮੇ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚਲਾ ਅੰਤਰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸੀ। ਨਿਯਮ 30 ਵਿੱਚ 'ਮੇ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ

ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ, ਇਸਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ 'ਸ਼ੱਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਨਿਯਮ 30 ਵਿੱਚ 'ਸ਼ੱਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਆ, ਜੇ, ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ:

“ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਵਿੱਚ 'ਸ਼ੱਲ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੇ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਕਮਾਤਰ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ-ਧਾਰਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਉਹ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਹੈ। ਮਹਿਜ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ।”

(75) ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:

“ਉੱਠਿਆ ਸਵਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਸ਼ਬਦ 'ਨਿਰਧਾਰਤ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇੱਕ weUfkmderstood ਅਰਥ ਰੱਖਣ ਲਈ; ਦੂਜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਦੋਹਰਾ ਅਰਥ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਟਕਰਾਅ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਝਣ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਤਕਾਲ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ - ਤਤਕਾਲ ਵਿਆਜ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰੰਤਰ ਸਾਧਾਰਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਵੀ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਗ ਜਾਂ ਛੋਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ

ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਵੈਸਟ' ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਜਾਂ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਾਡੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਅਨਿਆਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ, ਇਸ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਿੱਚ 'ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਸਥਿਰ ਅਧਿਕਾਰ'।

(76) . ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਦੁਆ, ਜੇ. ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 8 ਨੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। , ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।" ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ: "ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨਾਲ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿ 'ਕਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਟੁੱਟ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ' ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਾਹ ਦੇਵੇਗਾ। ਤੇ ਦੇਖਿਆਇਹਨਾਂ

ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਟੀ-ਹਿਤ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। “ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਤਰਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਪੱਤੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਦਾਅਵਾ-ਧਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਰਵਉੱਚ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟਲ - ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ, ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ : ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕੋਲ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਕਲੇਮ-ਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਪਾਦਨ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਆਮ ਪੈਟਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(77) ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ 30 ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਭਲੇ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਜਿਹੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(78) ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਉਸ ਉੱਚੇ ਆਦਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਦੁਆ, ਜੋ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨੀ ਅਰਜ਼ੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੂਲ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੋਣ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਚੰਨਣ ਦਾਸ, ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਨਿਯਮ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਲਾਗੂ ਕਰੋ।

(79) ਇਹ **helt3** ਇੱਥੇ 'ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ' ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: **S t**"ਕੀ ਕੋਈ ਸੋਧ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 30, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪਰੇ ਨਹੀਂ?" ਆਦਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ **ਮੇਲਾ ਰਾਮ (1)** ਅਤੇ **ਚੰਨਣ ਦਾਸ (2)** ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਅਸ਼ਕ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਲਾਂਚ ਦੇਵ ਰਾਜ, ਜੋ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਉਸ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਨਿਯਮ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੁਕਮ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ ਯੂਪੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 24 ਅਤੇ 33 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜ ਕੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਣ ਜੋ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਥਾਰਟੀ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਅਣਚਾਹੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ. ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਬਦਸੂਰਤ ਅਤੇ ਅਣਚਾਹੇ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਬੰਧ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਦੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(80) ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ, (1) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੁਆ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਇਕਸਾਰ ਜਾਂ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਤਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪਿਛਲਾ ਕਾਰਜ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਮੰਗ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ "ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੋਧਿਆ ਨਿਯਮ 30 ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ 33.

(81) ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੋਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸੋਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਲੀਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਾਹ-ਖਿੱਚੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਸਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੋਧ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ। ਜੇਕਰ ਸੋਧ ਇੰਨੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਸਨ, ਤਾਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ। ਵਿਖੇ

ਜਦੋਂ 1963 ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ. ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਖੁਦ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੋਧ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲੀਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਅਨੁਮਾਨਤ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ।

(82) ਸਰਦਾਰਨੀ ਅਟਲ ਕੌਰ ਦੇ ਕੇਸ (3) (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਇਹ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ "ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ

ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਤ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੇਧਾਂ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(83) ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਨਿਯਮ 30 ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

■ (85) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਇੰਨੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਵੇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਖੁਦ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵੇਕ

ਇੰਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਅਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ:

“ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਰੂਪ ਅਤੇ ਢੰਗ —(1) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ' ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਣਾ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ:

- (a) ਨਕਦ ;
 - (b) ਸਰਕਾਰੀ ਬਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ;
 - (c) ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰੀਦ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ;
 - (d) ਉਸ ਨੂੰ ਚੋਣਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ;
 - (e) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ ਜਾਂ ਡਿਬੈਚਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ;
 - (f) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (2) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ:
- (a) ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ •
 - (b) ਪੈਮਾਨੇ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਢੰਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਕਿਸਤ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;
 - (c) ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਡਿਬੈਚਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ;
 - (d) ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(86) ਸੈਕਸ਼ਨ 8(1)i ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ **■vtheovarious■emodesaof** ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 40 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਅੰਸ਼ਕ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 30, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, "ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਕਿ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਸੰਪਤੀ ਹੈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ" ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਨਿਯਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਇਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ: "ਉਹ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ"। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਐਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਕਾ I. ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਅੰਤਿਕਾ 1,1 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ, ਘਰ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(87) ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 10, ਜੋ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਕਿ

ਜਿੱਥੇ ਕਟੋਰੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਸੰਪੱਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, - ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ।

(88) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਬੰਦੋਬਸਤ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਿਰਵਿਘਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਣਗਿਣਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ **226** ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ।

(89) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਯਮ **30** ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ

Dey Raj v. The Union of India, etc. (Gurdev Singh, J.)

ਕਿ "ਸ਼ੱਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਪੈਰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(90) ਸਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਨਿਯਮ 30 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

(91) ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸੇ ਸੋਧ (ਸਾਲ 1963 ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ) ਨਿਯਮ 22 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਸੋਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਸ.ਐਨ. ਅਰੂਲਾ, ਜੇ.- (92) T ਉਹ ਕੇਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋ, ਪੂਰੇ 11 ਬੈਚ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ

. ਉਕਤ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜੋ ਤੱਥ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਅਲਾਟੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੇਦਾਅਵਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਇੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਦੀ ਮਾਤਾ ਲਾਜਵੰਤੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੈ, ਕਿ ਦੋ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) 10 ਅਗਸਤ, 1963 ਨੂੰ ਛੇਵੇਂ ਸੋਧ ਨਿਯਮ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਕਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਥਿਰ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 3 ਅਗਸਤ, 1963 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 22 ਦੀ ਸੋਧ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਫੀਲਡ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ, ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਅਸਲ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਿਘਲਣ ਵਾਲੇ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਪਰਸੋਤਮ ਸਰੂਪ, ਮਿਤੀ 23 ਅਗਸਤ, 1961 ਦੇ ਹੁਕਮ (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਮਕਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ), ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਅਗਸਤ, 1963 ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ 24 ਮਈ 1966 ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਹੁਕਮ (ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿਚ) ਸਰਕਾਰ) ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮਕਾਨ

Dev Raj v. The Union of India, etc. (Narula, J.)

ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਹੁਣ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ¹ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(93) ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਾਲ 'ਜਾਂ' ਯੂਐਸਐਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 3 ਅਗਸਤ, 1963 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਵਿਚ ਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਕਲੋਨੀਅਲ ਸ਼ੁਗਰ ਰਿਫਾਇਨਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇਰਵਿੰਗ, (19) ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਅਤੇ ਵੇਨੂਗੋਪਾਲਾ ਰੇਡੀਅਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਸਵਾਮੀ ਰੈਡੀਅਰ ਉਰਫ ਫੈੱਡ ਰੈਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ। ਰਾਜਾ ਚਿਦੰਬਰਾ ਰੇਡੀਅਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (20), ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੋਤੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (7), ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਐਲੇਪੀ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਸੀ. ਪੋਨੂਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ, (8), ਅਤੇ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੁਨ ਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ, (9), ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ-ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰ - ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰੂਬ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 40 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। T¹ ਉਹ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਭਾਵ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜੋ ਪ੍ਰਭੁਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 40 ਦੇ

ਅਧਿਕਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਅਲੋਪੀ ਬਨਾਮ ਐਮਸੀ ਪੋਨੂਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ, (8) ਅਤੇ ਕੈਨਾਨੋਰ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਸਟਮਜ਼ ਆਫਿ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ, (21) ਵਿੱਚ।

(94) ਇਹ **Vit swas thenj** ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ (**1usitthat5** ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ)?

(19) **(1905) AC 369.**

(20) **1943** ਐਫਸੀ ਆਰ, **39.**

(21) (1970)2 SCR 830.

ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ **40** ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ **(3)** ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮਝੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। **1)** ਜਾਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ **(2)** ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਦਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੁਣ *ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਆਦਿ* ਬਨਾਮ *ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ*, **(22)**, ਅਤੇ *ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਚੰਦ (ਮ੍ਰਿਤਕ)* ਦੇ *ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ* ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਬਾਰੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। *ਸਵੈਦਕ* ਬਨਾਮ *ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ*, **(23)**। ਚਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਉਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਮ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਫਰਵਰੀ, **1960** ਵਿੱਚ **1955** ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ **49** ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਐਕਟ ਦੇ **40**. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ: -

“ਧਾਰਾ **40** ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ

Dev Raj v. The Union of India, etc. (Narula, J.)

ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਭਾਗ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਉਹ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਧਾਰਾ 40 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। . ਅੰਤਰੀਵ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ

(22) 1972 ਦਾ ਜੀਏ ਨੰਬਰ 103, 1094-95 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 22 ਅਗਸਤ, 1972 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(23) 1968 ਦੇ CA ਨੰਬਰ 117 ਨੇ 22 ਅਗਸਤ, 1972 ਨੂੰ SC ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਪਿਛਾਖੜੀ ਸੰਚਾਲਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਯਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮੂਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅੰਤਰ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਡੀ-ਲੇਗੇਟਿਡ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬੱਝੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਨਿਯਮ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ (ਦੇਖੋ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਅੰਨ ਸਟੈਚੂ ਲਾਅ, ਸਫ਼ਾ 297 ਛੇਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ)।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੋਲੀਸਿਟਰ-ਜਨਰਲ ਧਾਰਾ 40 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਨਿਯਮ 49 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਰਵਰੀ, 1960 ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ।"

(95) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 40 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੁਆਰਾ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਹੋਏ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਦਲੀਲ ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: >-

“ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 40 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕ੍ਰੇਜ਼ ਐਂਡ ਸਟੈਚੂਟ ਲਾਅ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 304 ਤੋਂ 306 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਕ ਵੈਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੇਅ ਹਨ:

- (i) ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਲੇਟਣਾ;
- (ii) ਨੈਗੇਟਿਵ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣਾ;
- (iii) ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਮਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਣਾ।

ਧਾਰਾ 40 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਦਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਨਿਯਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ ਅਤੇ

ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਨਿਯਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਪਰੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Dev Raj v. The Union of India, etc. (Narula, J.)

ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ; ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੰਨਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ (22) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 22 ਇਸ ਦੇ ਅਣ-ਸੋਧਿਆ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 30 9 ਅਗਸਤ, 1963 ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਪਰ ਨਿਯਮ 22 ਇਸਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਨਿਯਮ 22 ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 10 ਅਗਸਤ, 1963 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ, ਜਦੋਂ ਛੇਵੀਂ ਸੋਧ ਨਿਯਮ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(96) ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਰਕਰਾਰ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰਨੀ ਅਟਲ ਕੌਫ਼ਸ ਕੇਸ (3) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੋ ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।, ਨਿਯਮ 30 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੇਂਦਰੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਕਾਇਆ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟੀ¹ ਉਹ

ਨਿਯਮ 30 ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ।

- (i) ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਇੱਕ "ਅਲਾਟਮੈਂਟ" ਸੰਪੱਤੀ ਹੈ;
- (ii) ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਹਨ; ਅਤੇ

(iii) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਘਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

(97) ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਕਾਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ: -

- (i) ਅਗਸਤ, 1963 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯਮ 30 ਦੀ ਸੋਧ, ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;
- (ii) ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਦੇ ਕੇਸ (22) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
- (iii) ਛੇਵੇਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 22 ਅਤੇ 30 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਸਿਰਫ 10 ਅਗਸਤ, 1963 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ 3 ਅਗਸਤ, 1963 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ; ਅਤੇ
- (iv) ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ 1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 1 ਨੂੰ 1 ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ

Dev Raj v. The Union of India, etc. (Narula, J.)

ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ।

(98) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੈਂ ਇਸ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੇ ਮੇਰੇ ਮਾਲਕ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜਵਾਬ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨਿਯਮ 22 ਦੀ ਸੋਧ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਲ.ਆਈ. ਦੀ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਣਾਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਐਚ.ਆਰ.ਸੋਢੀ, ਜੇ.- (99) ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਜੋੜ ਸਕਦਾ।

ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜੇ.— (100) ਮੈਂ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਜੇ.

ਗੁਜਰਾਲ, ਜੇ.— (101) ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੋ7966 1LR—ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

